Minister
Finansów

Warszawa, 25 lipca 2025 roku

Sprawa: Oświadczenie złożone przez Pana Senatora Aleksandra Szweda podczas 37. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 czerwca 2025 r.

Znak sprawy: ST1.054.13.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Aleksandra Szweda podczas 37. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 czerwca 2025 r. przedstawiam w porozumieniu z Ministrem Klimatu i Środowiska oraz Ministrem Zdrowia poniższe wyjaśnienia.

Odnosząc się do kwestii zwiększenia udziału gmin uzdrowiskowych w dochodach publicznych z podatków z PIT i CIT, należy zauważyć, że dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST), w tym gmin uzdrowiskowych od roku 2025 naliczane są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego[1]. Założeniem reformy finansów samorządu terytorialnego było, aby dochody samorządów zwiększały się w sposób przewidywalny. Nowy system dochodów JST uwzględnia m.in. specyfikę poszczególnych kategorii JST, obejmując przy tym nie tylko kwestię zróżnicowań dochodowych ale również kwestię potrzeb wydatkowych JST wynikających z realizowanych zadań. Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami, głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody podatkowe. Nastąpiła jakościowa zmiana w strukturze dochodów budżetów samorządowych. Ustawa zwiększyła dochody własne jednostek samorządu terytorialnego, dochody odzyskały swój podstawowy i stymulacyjny charakter. System zasilania finansowego został oparty na lokalnej bazie podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych (CIT). Dochody JST z tytułu udziału w podatkach dochodowych (PIT i CIT) są liczone jako procent od dochodów podatników danego podatku z terenu jednostki samorządu terytorialnego (do 2024 r. dochód samorządów z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT naliczany był na podstawie podatku należnego).

[1] Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 i 1717

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Rozszerzony został również katalog dochodów z PIT, w których samorządy terytorialne partycypują, o podatek PIT pobierany w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

W ustawie wprowadzono pojęcie potrzeb finansowych JST, które to potrzeby podlegają finansowaniu zwiększonymi dochodami z tytułu PIT i CIT i w mniejszym stopniu subwencją ogólną. Potrzeby finansowe są elementem kalkulacyjnym do ustalenia subwencji ogólnej z budżetu państwa.

Nowa ustawa wprowadziła także dodatkowy mechanizm uzupełniania dochodów samorządów. Zgodnie z art. 34 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w budżecie państwa tworzy się rezerwę na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w wysokości stanowiącej równowartość 1% kwoty potrzeb finansowych ustalonych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa określa obszary i przypadki, według których rozdzielane będą środki tej rezerwy.

Nowy system finansowania samorządu terytorialnego przewiduje udział organizacji samorządowych we wsparciu jednostek samorządu terytorialnego środkami pochodzącymi z ww. rezerwy.

Podziału części rezerwy w kwocie stanowiącej 80% jej wysokości dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym w zakresie danego obszaru, po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego obszarów i przypadków, według których rozdzielane będą środki rezerwy.

Należy zauważyć, że łączny skutek finansowy wynikający z nowej ustawy jest dla JST pozytywny i oznacza zwiększenie ich dochodów o 24,8 mld zł w roku 2025 w stosunku do poprzedniego systemu, a w perspektywie najbliższej dekady o ponad 345 mld zł.

Jest to realizacja jednego z celów reformy finansów samorządu terytorialnego dotyczącego wzmocnienia i ustabilizowania finansów JST poprzez zwiększenie dochodów własnych, od których zależą możliwości realizacji zadań i rozwoju samorządów. Tym samym zwiększyła się samodzielność finansowa samorządów, które w większym stopniu mogą decydować o tym, ile i na co przeznaczyć dochodów uzyskanych w wyniku zmian systemowych. Dotyczy to także gmin o statusie uzdrowiska.

W kwestii wsparcia dla gmin uzdrowiskowych informuję, że stosownie do art. 92 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w roku 2025 dla gmin uzdrowiskowych przewidziana została rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa, która w 2025 r. wynosi 30 000 tys. zł, została podzielona między gminy uzdrowiskowe, o których mowa w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych[2], których obszarowi lub jego części został nadany status uzdrowiska w trybie określonym w tej ustawie.

[2] Dz. U. z 2024 r. poz. 1420 z późn. zm.

Warto także zauważyć, że gmina uzdrowiskowa, w celu realizacji zadań ma prawo do pobierania opłaty uzdrowiskowej, o której mowa w art. 48 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych, której wysokość wpływa na ustalaną dotację z budżetu państwa określoną w art. 49 tej ustawy. Gminy uzdrowiskowe mają możliwość wprowadzenia na mocy uchwały rady gminy opłaty uzdrowiskowej[3] od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach zdrowotnych, turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status uzdrowiska - za każdą rozpoczętą dobę pobytu. Stawka opłaty uzdrowiskowej w 2025 r. nie może przekroczyć 6,38 zł dziennie[4].

Dotacja z budżetu państwa, o której mowa w ww. art. 49 to dodatkowe źródło finansowania zadań własnych gminy związanych z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska, w tym tworzenia i modernizacji infrastruktury uzdrowisk czy ochrony warunków naturalnych, którą otrzymują w wysokości równej wpływom z tytułu opłaty uzdrowiskowej pobranej w uzdrowisku w roku bazowym w rozumieniu ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zatem gminy uzdrowiskowe zostały wyposażone we właściwe uprawnienia ustawowe dające możliwość uzyskania dodatkowych środków .

Odnosząc się do kwestii zachęt podatkowych dla przedsiębiorców działających w sektorze turystyki zdrowotnej, sanatoriów i usług prozdrowotnych na obszarze gmin uzdrowiskowych należy zwrócić uwagę, że możliwości w zakresie tworzenia takich zachęt od dawna obowiązują. Trzeba tu wskazać na ustawowe upoważnienie rad gmin, w tym rad gmin uzdrowiskowych, do podejmowania uchwał ustanawiających preferencje podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości[5] oraz podatku od środków transportowych[6]. Wprowadzone preferencje mogą przyczynić się do rozwoju lokalnej gospodarki, wzrostu zatrudnienia i dochodów przedsiębiorstw korzystających z takich preferencji, a tym samym do wzrostu dochodów gminy z tytułu udziału w dochodach budżetowych z PIT lub CIT.

Poza tym, przedsiębiorcy prowadzący działalność w obszarach turystyki, w tym również turystki zdrowotnej, mogą korzystać z ulg, które nie są warunkowane koniecznością prowadzenia działalności na terenie gmin uzdrowiskowych. Mogą korzystać z dostępnych na zasadach ogólnych preferencji podatkowych, o ile spełniają ustawowe kryteria i warunki przewidziane dla tych instrumentów, np. z ulgi polegającej na zwolnieniu dochodów uzyskanych z tytułu wynajmu pokoi gościnnych, w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz dochodów uzyskanych z tytułu wyżywienia tych osób, jeżeli liczba wynajmowanych pokoi nie przekracza 5 (art. 21 ust. 1 pkt 43 ustawy PIT[7]).

---

[3] Zgodnie z art.17 ust. 1a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: u.p.o.l.)

[4] Zgodnie z art. 19 pkt 1 lit. d u.p.o.l.

[5] Na mocy art. 5 ust. 2 – 4 oraz art. 7 ust. 3 u.p.o.l.

[6] Na mocy art. 10 ust. 2 i art. 12 ust. 4 u.p.o.l.

[7] Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów